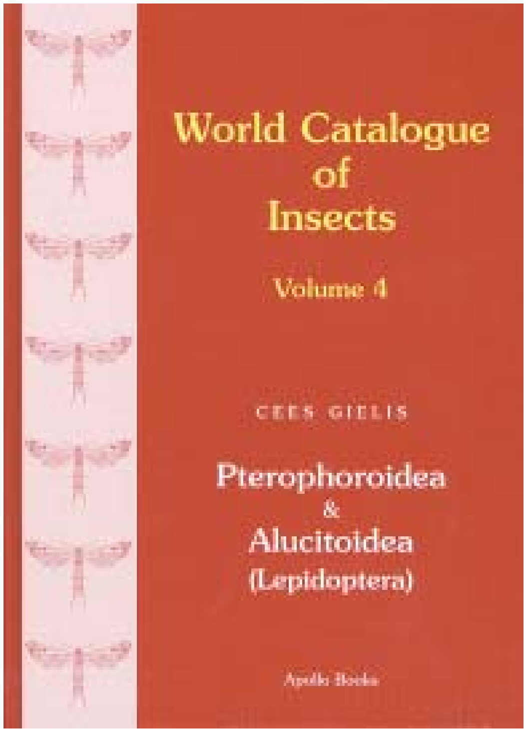
Katalog över fjädermott

Gielis, C. 2003. *World Catalogue of Insects. Volume 4. Pterophoroidea & Alucitoidea (Lepidoptera)*. Utgiven av Apollo Books, Kirkeby Sand 19, DK-5771 Stenstrup, Danmark. 198 sidor. Format 24 x 17 cm. Bunden. ISBN 87-88757-68-4. Pris 320 DKR.

Världens naturmiljöer ödeläggs i en alltmer ökande takt och det krympande livsrummet hotar kända och spektakulära arter som orangutang, javanoshörning och manat, bara för att ta några exempel. Emellertid gäller hoten i hög grad också de mindre organismerna, där ett enormt stort mörkertal med arter av allt att döma står inför randen till utplåning. Därför är förteckningar på världsbasis över alla kända taxa inom skilda djurgrupper synnerligen angelägna. Fram till nu har åtskilliga kataloger producerats, främst inom vertebratfaunan. Inom evertebraterna har ännu inte så många listor åstadkommits men successivt dyker den ena efter den andra upp. Här anmäls en katalog med världens alla kända fjädermott.

Författaren till katalogen har sysslat med världsfaunan under lång tid och har tidigare publicerat taxonomiska verk rörande fjädermott från skilda håll i världen. I föreliggande publikation tas 1344 arter upp och dispositionen är traditionell. Inledningen är kort och presenterar bokens uppläggning samt förklaringar till den använda zoogeografiska indelningen.

Under varje art anges var originalbeskrivningen finns publicerad samt i vilket land typlokalen ligger. Vidare presenteras samtliga synonymer, alla kända värdväxter samt parasiter i förekommande fall, liksom också den aktuella världsutbredningen, varvid länderna är utskrivna explicit och sorterade efter zoogeografisk region. Litteraturlistan är synnerligen omfattande och uppenbarligen är alla väsentliga verk medtagna, som har med fjädermott att göra. Boken avslutas med register över parasiter, värdväxter och taxa inom Alucitoidea resp. Pterophoroidea.

De arter, som har påträffats i Sverige, har också ”Sweden” med i utbredningsförteckningen. Av någon okänd anledning har författaren angivit *Crombrugghia tristis* (Zeller, 1839) från Sverige, men denna art har utmönstrats från vår fauna sedan länge. Visserligen är denna art och den närstående *C. distans* (Zeller, 1847) svåra att skilja åt, men i vårt land har vi bara accepterat förekomsten av den sistnämnda.

En stor mängd data inklusive vissa nya taxa (”sp.n. in press”) offentliggörs för första gången. Antalet påträffade fossil bland de s.k. småfjärilarna är ytterst begränsat men katalogen tar upp en identifierad men utdöd art inom släktet *Pterophorus*, vilken stammar från oligocen.

Texten förefaller grundligt korrekturläst men en typografisk malör har inträffat överst på sidan 74, där ’Capuses’ namn har förvanskats. På det hela taget är katalogen annars lättläst och lättöverskådlig.

Vissa nomenklatoriska och systematiska för-

ändringar har skett sedan den svenska fjärilskatalogen i bokform utgavs 1994. Exempelvis tillhörde den ovan nämnda *C. distans* det välkända släktet *Oxyptilus* (så även i den europeiska katalogen av Karsholt & Razowski från 1996) men här har arten överförts till *Crombrugghia*, en åtgärd som upplevs lite väl spetsfundigt. Man kan reagera på samma sätt beträffande *Pterotopteryx dodecadactyla* (Hübner, [1813]), som i tidigare verk placerats intill sina nära släktingar *Alucita hexadactyla* Linnaeus, 1758 och *A. grammodactyla* Zeller, 1841. Om denna finstrukturerade släktindelning vore norm inom alla fjärilsfamiljer, skulle mängden upprättade släkten närma sig antalet arter.

Katalogen är mycket välkommen och kan tjäna som ett standardverk många år framåt. För taxonomer och systematiker med inriktning mot fjädermott är den ett ”måste” och även för andra lepidopterologer tjänar katalogen som en viktig källa med uppgifter om intressanta referenser.

Bengt Å. Bengtsson, Lokegatan 3, 386 93 Färjestaden

Två nyupptäckta skalbaggar i Sverige
[Two new beetle species in Sweden]

MATS JONSELL

Det är numer inte ofta som det beskrivs nya skalbaggsarter från Sverige. Under år 2002 publicerades dock beskrivningar av både en ny tickgnagare, *Dorcatoma janssoni* Büche & Lundberg 2002 och en småknäppare, *Trixagus leseigneuri* Muona 2002.

De första exemplaren av *D. janssoni*, som också är typmaterial, hittades 1997 i Lettland av Nicklas Jansson i en fönsterfälla på en björkhögstubbe. Att det var något märkligt med dessa exemplar syntes på hanarnas genitalier, men eftersom antalet hanar var mycket litet var det vanskligt att beskriva dem som en ny art. År 2000 hittades dock ett stort antal likadana *Dorcatomor* i Pär Erikssons fönsterfällor nära sjön Vällen i östra Uppland. Dessa fällor satt på granhögstubbar (Fig. 1). I samma område hittades också lar -

Figur 1. Granhögstubben där de första svenska fynden av ***Dorcatoma janssoni*** *gjordes i en fälla. Den ene auktorn, Stig Lundberg, undersöker stubben. Foto: Pär Eriksson.*

The spruce high stump where the first specimen of ***Dorcatoma janssoni*** *was caught in a window trap.*